

COVID-19- ohje asumispalveluyksiköille

12.2.2021

Ohjeen kohderyhmä

Tässä ohjeessa asumispalveluyksiköillä tarkoitetaan pitkäaikaista hoitoa tai hoivaa antavia yksiköitä, kuten

- palveluasuminen
- tehostettu palveluasuminen
- vanhainkoti
- vammaisten asumispalvelut

Ohje koskee myös muita ylläoleviin verrattavissa olevia yksiköitä, joissa hoidetaan COVID-19- riskiryhmiin kuuluvia henkilöitä

Asukkaiden hoidossa noudatettavat varotoimiluokat ja käytettävät suojaimet

Asukkaat, joilla ei ole hengitystieoireita tai muita COVID19 –infektioon viittaavia oireita

- Tavanomaiset varotoimet
- Työskennellessäsi alle 2 metrin etäisyydellä asukkaasta käytä kirurgista (tyyppi II) suu-nenäsuojaa
- Tutkiessasi tai hoitaessasi asukkaan lähengitysteitä käytä kirurgista (tyyppi II) suu-nenäsuojaa ja silmäsuojainta tai visiiriä

Hengitystieoireiset asukkaat sekä asukkaat, joilla on varmistettu COVID-19 -infektio tai epäily

- Tavanomaiset varotoimet sekä pisara- ja kosketusvarotoimet
- Asukashuoneessa työskennellessä kirurginen suu-nenäsuojus (tyyppi II), visiiri tai silmäsuojain sekä suojatakki tai -esiliina ja suojakäsineet

Oireeton karanteenipäätöksellä karanteeniin määrätty asukas

- Tavanomaiset varotoimet
- Alle 2 metrin etäisyydellä asukkaasta kirurginen (tyyppi II) suu-nenäsuojus ja visiiri tai silmäsuojain. Lisäksi suojatakki tai –esiliina ja suojakäsineet, mikäli asukkaan hoito näitä vaatii

Suojainten käyttö asukashoidossa

Asukas	Kirurginen eli tyypin II suunäsuojus	Silmäsuojain tai visiiri	Suojakäsineet	Suojatakki tai hihallinen esiliina Jos pitkähihaista suojavaatetta ei ole saatavilla, käytä hihatonta esiliinaa.
Ei infektiota. Henkilökunta työskentelee alle 2m etäisyydellä tai asukkaan huoneessa	Kyllä	Kyllä, kun tutkitaan tai hoidetaan ylähengitysteitä	Ei	Ei
Määrätty karanteenipäätöksellä karanteeniin. Oireeton. Henkilökunta työskentelee asukkaan huoneessa tai alle 2m etäisyydellä asukkaasta.	Kyllä	Kyllä	Ei	Ei
Hengitystieinfektio, myös korona tai korona-epäily. Henkilökunta työskentelee asukkaan huoneessa tai alle 2m etäisyydellä asukkaasta.	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Käytä oireettomienkin asukkaiden hoidossa kirurgista suu-nenäsuojusta

- Oireettomien asukkaiden hoidossa käytettävän kirurgisen suu-nenäsuojuksen tarkoitus on **ehkäistä asukkaiden ja työntekijöiden välisiä tartuntoja**
- Kirurgisen suu-nenäsuojuksen sijaan voidaan käyttää pitkää, suun peittävää visiiriä
- Visiiriä käytettäessä on huomioitava, että se ei suojaa asukasta työntekijästä lähtöisin olevilta pisaroilta yhtä hyvin kuin kirurginen suu-nenäsuojus. Visiiri on alapuolelta avoin, joten se ei sovellu tilanteisiin, joissa työntekijä on erittäin lähellä asukasta tai asukkaan yläpuolella. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi vuoteessa olevan asukkaan hoitaminen ja avustaminen
- Visiiriä voidaan käyttää esimerkiksi psykiatrisessa hoidossa, kehitysvammahuollossa sekä muistisairaita ja sekavia potilaita hoidettaessa, jos kasvojen näkyminen on tarpeen
- Vaihda kirurginen suu-nenäsuojus heti sen kostuessa tai likaantuessa. Riisu käytetty suojain suoraan jätteisiin. Visiiri on monikäyttöinen ja se puhdistetaan aina riisuttaessa

Yhteisten tilojen käyttö

- Yhteisissä tiloissa toimiessa huomioidaan **turvavälit** ja hyvä **yskimis- ja käsihygienia**
- Ruokailu ja muu yhteistoiminta järjestetään porrastetusti, jolloin lähikontakteja syntyy vähemmän. Ryhmät pidetään samoina.
- Jos yksikössä on oireilevia asukkaita, yhteisiä tiloja käytetään vain välttämättömiin tarkoituksiin

Yhteisten saunatilojen käyttö

- Saunomaan mennään vain terveenä
- Asukkaita vain yksi kerrallaan yhteen tilaan, jotta asukkaat eivät tartuta toisiaan. Toinen asukas voi olla pukuhuoneessa vaatteita vaihtamassa toisen saunoessa.
- Asukkaiden välissä pyyhitään kosketuspinnat pukuhuoneessa ja pesutiloissa. Lattioita ei tarvitse pestä. Niiden pintojen pyyhkiminen riittää, joita kosketaan käsin. Saunan kuumuudessa koronavirus tuhoutuu nopeasti, joten saunan puolella ei tarvita koronaviruksen vuoksi ylimääräisiä siivoustoimia. Jos pinnoille tulee eritteitä ne tietenkin poistetaan tavalliseen tapaan myös löylytiloista.
- Yhteiskäyttöisiä pesuaineita ei mielellään käytetä. Jos niitä on pakko käyttää, ne säilytetään niin, että pakkaukset tai sisältö eivät kontaminoidu esim. dispensioissa seinätelineissä. Mahdollisesti kontaminoituneet pakkaukset pyyhitään desinfektioaineella ennen seuraavaa asukasta tai asiakasta
- Saunassa/peseytymisessä avustavan työntekijän on käytettävä saunatiloissakin kirurgista suu-nenäsuojusta, vaikka se kostuisi ja tuntuisi hankalalta pitää. Suu-nenäsuojus vaihdetaan tarvittaessa useammin, jos kostuminen muodostuu ongelmaksi.

COVID-19 tarttuu pisara- ja kosketustartuntana

- COVID -19 tarttuu pisara- ja kosketustartuntana, kun sairastunut henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös tahrautuneiden käsien ja pintojen välityksellä.
- COVID-19 voi tarttua 2 päivää ennen oireiden alkua. Myös oireeton henkilö saattaa toimia tartunnanlähteenä.

Covid-19- infektion oireet

- Covid-19-infektion tyyppioire on äkillinen hengitystieinfektio
- Yleisimpiä oireita ovat kuume, yskä, hengenahdistus ja/ tai päänsärky.
- COVID-19-infektion oireet eivät ikääntyneillä välttämättä ole tyypillisiä. Ikääntyneillä oireita voivat olla esimerkiksi yleistilan heikentyminen, huimaus tai ripuli.

Oireeton, karanteeniin määrätty asukas

- Asukas asetetaan karanteeniin, jos hän on altistunut
- COVID-19-infektion epäily ja rajoittamistoimien käyttö tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammaisten asumispalveluyksiköissä ja psykiatrisissa asumispalveluyksiköissä PSHP:n alueella
- Asukas pysyttelee omassa huoneessaan, jonne hän saa tarvitsemansa hoivan
- Asukkaan kanssa käydään kävelemässä, kun voidaan varmistaa, ettei paikalla ole muita asukkaita. Tällöin huolehditaan hyvästä käsihygieniasta ja asukkaalla pidetään kirurgista suu-nenäsuojaa
- Kirurgista suu-nenäsuojaa ja silmäsuojainta tai visiiriä käytetään asukashuoneessa sekä työskennellessä alle 2 metrin etäisyydellä asukkaasta. Muita suojaimia käytetään kuten tavanomaisissa varotoimissa.

Epäily COVID-19-infektioista asukkaalla

- Asukkaan sairastumisesta ilmoitetaan **yksiköstä vastaavalle lääkärille**, joka konsultoi Taysin infektioyksikön infektiolehtä ja tiedottaa kunnan tartuntataudeista vastaavaa lääkärää. Näin toimitaan myös viikonloppuisin
- Hengitystieinfektioon sairastunut asukas hoidetaan yhden hengen huoneessa
- Hoitajien työt jaetaan niin, että samat hoitajat eivät ole tekemisissä sekä oireisten että oireettomien asukkaiden kanssa
- Hoidossa noudatetaan **tavanomaisten varotoimien lisäksi pisara- ja kosketusvarotoimia**

Todettu COVID-19- infektio asukkaalla

- COVID-19-infektiosta informoidaan PSHP:n infektioyksikön infektiolääkärinä ja kunnan tartuntataudeista vastaavaa lääkäriä
  - Myös viikonloppuisin
  - Kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tekee asukkaalle eristyspäätöksen
- Ota yhteyttä [aluehygieniahoitajaan](#) seuraavana arkipäivänä
- COVID-19-infektiota sairastava asukas hoidetaan lähtökohtaisesti omassa yksikössä, eikä häntä siirretä sairaalahoitoon
- Yksikön asukkaita ja tarvittaessa heidän läheisiään tiedotetaan yksikön tartuntatilanteesta ja toimenpiteistä
- [COVID-19-infektion epäily ja rajoittamistoimien käyttö tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammaisten asumispalveluyksiköissä ja psykiatrisissa asumispalveluyksiköissä PSHP:n alueella](#)

COVID- 19-infektiota sairastavan asukkaan hoitaminen

- Asukkaan hoidossa noudatetaan **tavanomaisten varotoimien lisäksi kosketus- ja pisaravarotoimia**
- Asukkaan hoidossa käytetään suojaimia:
  - Kirurginen suu-nenäsuojus
  - Visiiri tai silmäsuojus
  - Pitkähihainen suojatakki tai hihallinen esiliina
    - Ellei pitkähihaista suojavaatetta ole saatavilla, voidaan sen sijaan käyttää hihatonta esiliinaa. Tällöin käsivarret on desinfioitava työasun hihaan asti suojaimia riisuttaessa.
  - Suojakäsineet
- Asukas pysyttelee omassa huoneessaan ja saa sinne tarvitsemansa hoidon
- Myös ruokailu tapahtuu asukkaan omassa huoneessa
- [COVID-19-infektion epäily ja rajoittamistoimien käyttö tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammaisten asumispalveluyksiköissä ja psykiatrisissa asumispalveluyksiköissä PSHP:n alueella](#)

Suojainten pukeminen

1. Desinfioi kädet

2. Pue kirurginen suu-nenäsuoja ja visiiri tai silmäsuojain

3. Pue suojatakki tai suojaesiliina

4. Desinfioi kädet

5. Pue suojakäsineet

6. Siirry potilashuoneeseen koskematta suojakäsineillä ovenkahvaan

Tästä linkistä pääset suojainten pukemis- ja riisumisvideoon:

[Suojainten pukeminen ja riisuminen - koronapotilaan hoito](#)

Suojainten riisuminen

1. Avaa suojatakin vyötärönauha

2. Riisu suojakäsineet yksitellen

3. Desinfioi kädet

4. Avaa suojatakin niskanauha

5. Riisu suojatakki

6. Desinfioi kädet ja pue suojakäsineet

7. Poista visiiri tai silmäsuojain ja desinfioi se, laske puhtaalle tasolle. Riisu suojakäsineet

8. Desinfioi kädet ja riisu kirurginen suunenäsuoja

9. Desinfioi kädet

Monikäyttöisen visiirin tai silmäsuojan desinfektio

- Pue suojakäsineet ja ota desinfektiopyyhe toiseen käteen
- Riisu visiiri tai suojalasit
- Pyyhi suojain desinfektiopyyhkeellä (esim. WetWipe Triamin) tai käytä pyyhkimiseen kertakäyttöistä siivouspyyhettä ja pintadesinfiointiaainetta, kuten Oxivir Plus 3,5%, Erisan Oxy+ 2% tai Easydes
- Aseta puhdistettu silmäsuojain tai visiiri odottamaan puhtaalle tasolle (tason voi tarvittaessa puhdistaa samaa desinfektioliinaa käyttäen)
- Riisu suojakäsineet ja desinfioi kädet

COVID-19-infektioon sairastuneiden asukkaiden sijoittelu

- Asukas sijoitetaan yhden hengen huoneeseen, jossa on oma WC. Ellei tämä ole mahdollista, voit kohortoida asukkaat eli sijoittaa useamman COVID-19-tautia sairastavan asukkaan samaan huoneeseen
- Mikäli WC on käytävällä, asukkaan tulee pukea kirurginen suu-nenäsuoja wc-käynnin ajaksi
- Myös huoneen ulkopuolella sijaitseviin pesutiloihin siirtyessä asukkaalle laitetaan kirurginen suu-nenäsuoja

COVID-19-potilaan eristyksen lopettaminen

- COVID-19-potilaan eristyksen keston voita tarkistaa seuraavasta linkistä:

[COVID-19-potilaan eristyksen lopettaminen](#)

Läheisten vierailut asumispalveluyksiköissä

- Vierailut ovat tärkeitä asukkaiden hyvinvoinnin ja toimintakyvyn säilymisen kannalta. Niitä ei voi kieltää vain varmuuden vuoksi ilman erityisiä perusteluja
- Yksikön johtajan tulee suunnitella vierailukäytännöt kansallisia ja alueellisia ohjeita noudattaen:
  - Kansalliset ohjeet: https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19/koronavirustartuntojen-torjunta-pitkaaikaishoidon-ja-hoivan-toimintayksikoissa/vierailut-pitkaaikaishoidon-ja-hoivan-toimintayksikoissa_koronavirusaikana
  - Alueelliset ohjeet: [https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Mikrobikohtaiset_ohjeet/COVID19_Varotoimet_ja_suojaintenkaytto\(110014\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Mikrobikohtaiset_ohjeet/COVID19_Varotoimet_ja_suojaintenkaytto(110014))
- Tarvittaessa vierailukäytäntöjen suunnitteluun voi pyytää apua oman alueen hygieniahoitajalta

Hoitovälineet

- Käytä kertakäyttöisiä ja asukaskohtaisia hoitovälineitä mahdollisuuksien mukaan
- Desinfioi monikäyttöiset välineet asukkaiden välillä
- Desinfioi monikäyttöiset välineet koneellisesti, mikäli mahdollista
- Soveltuvia desinfektioaineita välineiden desinfektiopyyhintään ovat esimerkiksi:
  - Erisan Oxy+ 2%
  - Oxivir Plus 3,5%
  - Easydes
  - Apowipe
  - Wetwipe Triamin

Siivous, kun yksikön asukkaalla ei epäillä tai ole todettu COVID-19-infektiota

- Yleiset tilat siivotaan kerran päivässä mikrokuitusiivouspyyhkeellä ja yleispuhdistusaineella
- Ruokailun ja ryhmätoiminnan jälkeen käytetyn tilan pinnat pyyhitään mikrokuitupyhkeellä ja yleispuhdistusaineella
- Asukkaiden apuvälineet pyyhitään säännöllisesti
- Tarkemmin siivouksesta löydät: [https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Toimintayksikoiden_infektioiden_torjunta/Hygieniakaytannot_asumispalveluyksikoiss\(56988\)](https://www.tays.fi/fi-FI/Ohjeet/Infektioiden_torjunta/Toimintayksikoiden_infektioiden_torjunta/Hygieniakaytannot_asumispalveluyksikoiss(56988))

Siivous, kun asukkaalla epäillään tai on todettu COVID-19- infektio

- Siivouksesta sekä pyykin- ja jätteiden käsittelystä voit lukea ohjeesta
- [Koronavirus COVID-19 siivouksesta asumispalveluyksiköissä](#)